

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

**SÁTORKŐPUSZTAI-
BARLANG**

2022

Kataszteri szám: 4851/1

BEBTE

BESZÁMOLÓ A SÁTORKŐPUSZTAI-BARLANGBAN 2022-BEN VÉGZETT KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGRŐL

2022-ben tovább folytatódott a barlang nagytermének előző évben megkezdett „depótlanítása”. Folytattuk tehát a korábbi, 1960-1980-as évtizedekben felhalmozott jelentős mennyiségű bontási törmelék, üledék eltávolítását, kiegészítve a Forrás környezetének rendezésével.

Kutató-feltáró feladatainkat a Benedek Endre-terem délnyugati ágában végeztük. Tulajdonképpen e barlangban végzett tevékenységünk a Forrás környezetére korlátozódott.

Megkezdtük az egykori Kadić-szakasz bejáratánál lévő mélyedében a 2000-es évek elején elhelyezett depó „lefejezését”. Ez annak körülbelül 1 méteres vastagságban (közlekedőszintig) történő leszedését jelenti. A feladat magával hozta a törmelékhalom Forrás felőli oldalának rakott kőfallal történő megerősítését. A korábbi falat esztétikusabb módon átépítettük, amely egyúttal stabilabb, biztonságosabb lett. Ennek folyamányaként az itt lévő fémlépcsőt 90 fokkal elforgattuk, lehetővé téve a róla történő biztonságosabb kiszállást.

A törmelékdepóból hozzávetőleg 8-10 köbméternyi anyagot termeltünk felszínre a tavalyi évben. A törmelék elhelyezése a barlangudvarban lévő depóban történt, korábban egyeztetett, tájba illő módon.

[Lieber Tamás]

Tudományos kutatások

2022-ben folytattuk a barlang klímamérés-sorozatát. 18 állandó és több alkalmi mérőhelyen különböző módszerekkel, úgy, mint közvetlen méréssel a légnyomást, léghőmérsékletet, páratartalmat, szén-dioxidot, a bejárat ajtónál a légáramlás irányát, sebességét észleljük, valamint fixen telepített puffer-tartályokban a hőmérsékletet mérjük. Köbözéssel határozzuk meg a nagyterem forrásának vízhozamát. Ezen kívül rögzítjük a barlangban tapasztalható vízbeszivárgások helyét, idejét, és bármely szokatlan jelenséget.

Jellemzően 2-3 naponként történtek az észlelések. A méréseket mindig ugyanaz a személy *[Szilvay Péter]* végzi, és rendszerint más nem tartózkodik a barlangban, hogy az emberi zavarást minimálisra csökkenthessük.

Mostanra sikerült elég jól megismerni a barlang általános mikroklíma-jellemzőit, a légáramlás évszakos változásait, a barlangi hőmérséklet eloszlását, változásait, a szén-dioxid és a légnyomás összefüggését évszakok szerint. Ezekről a Barlangkutatók Szabályár Péter Szakmai Találkozóján előadásban számoltunk be.

Foglalkoztunk a barlang látogatási napjain a látogatók által előidézett mikroklíma-változással egy télies és egy nyárias időjárású napon. Sikertelenül kimutatnunk, hogy a barlang hőmérsékletében 3-4 tizedfokos növekedést okoz a közel 80 fő mozgása és a ledes világítás kb. 6 órás üzemeltetése. A változás a következő napon csökkent mértékben még mérhető.

Parányi forrásunk eddigi vízhozamértékei maximum 30,6 liter/óra, minimum 0,06 l/óra volt. Ezt a kis értéket a tavalyi nyár szélsőséges szárazsága okozta. Meglepő ingadozást sikerült észlelnünk a forrás vízhozamában. A magas hozamok leszálló ágában furcsa ingadozásokat tapasztaltunk, és a tüzetesebb megfigyeléssel egy csapadéktól független időszakos pulzálást észleltünk. 2-3 perces nagyságrendű periódusokban hirtelen „kitörések” jelentek meg. Ezek kb. 4-5 l/órás ingadozásokat okoztak a vízhozamban. Pontosabb hozammeghatározásukat a rendelkezésre álló mérési módszerrel nehéz elvégezni. Sikertelenül viszont megtalálni a hirtelen megjelenő vízfolyások belépési helyét a vízvezető litoklázis falában. A jelenség miniatűr formában kísértetiesen hasonlít a jósvafői Nagy-Tohonya-forrás viselkedésére!

Megkezdjük a barlang kürtőiben a téli le- és feláramló légmozgások vizsgálatát, amelyektől fontos eredményeket várunk a korrózió és a jelenlegi üregképződés megfigyelésében.

[Szilvay Péter]

Müontomográfias mérések

A korábbi adatok kiértékelésekor kiderült, hogy a Disznófürdőnél végzett méréseket sajnos meg kell ismételni, ezért nyár elején az újabb méréssorozatot ismét ezen a helyszínen kezdtük. A detektort az ősz közepén áttelepítettük a nagylétra tetején kialakított ideiglenes platformra. Az adatok komplex feldolgozása még nem történt meg, 2023-ban, a nagylétránál lévő mérés lezárása után várható.

[Surányi Gergely]

Dorog, 2023. február 1.

Dr. Surányi Gergely
kutatásvezető

Benedek Endre Barlangkutató és
Természetvédelmi Egyesület
(BEBTE)

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

STRÁZSA-BARLANG

2022

Kataszteri szám: 4851/2

BEBTE

BESZÁMOLÓ A STRÁZSA-BARLANGBAN 2022-BEN VÉGZETT KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGRŐL

A tavalyi évben a korábbiakhoz képest nagyobb lendülettel végeztük a strázsa-barlangi munkálatokat, kutatási tevékenységünk nagyjából fele-fele arányban oszlott meg a Sátorkőpusztai- és a Strázsa-barlang között.

Ez utóbbiban feladatainkat két részre osztottuk; felszíni és a felszín alatti munkákra.

A felszínen az előcsarnokból nyíló lejárati részsűbe lépcsőket mélyítettünk, amelyeket a barlangból kitermelt kövekkel stabilizáltunk. Ezzel nemcsak a közlekedést könnyítettük meg, hanem a kitermelést is.

Ugyancsak lépcsőket süllyesztettünk a két bejárat közötti hat méteres szakaszon, az úgynevezett „zsilipben” is. A munka során az itt lerakódott, bemosódott üledék mennyiségét is jelentősen csökkentettük.

A belső térben folytatódott a korábban felhalmozott depó elbontása, kiszállítása, ugyanakkor a még az 1970-80-as években felhagyott „járattágító” bontásokkal is haladtunk. *[A barlang főágát 1963-as feltárása idején vastag agyagkitöltés fedte. A járatban a barlang 1980-as évek elejéig végzett kutatásáig csak egy szűk ösvényen vált lehetővé a közlekedés, holott a szálkővet még mindig vastag agyagkitöltés takarta.]* A járattakarítások során, ahol azt érdemesnek láttuk, egészen a szálkőfalig pucoltuk le az agyagot, jelentősen megnövelve ezzel a barlang légterét.

A takarítás mellett a végponti akna (Lefolyócső) bontása is folytatódott. Ez elég nehézkes, lassú folyamat, áttörést itt év végéig még nem értünk el.

2023 májusában az eddig kitakarított barlangszakasz mosását szeretnénk elvégezni, ehhez (pontosabban a víz feljuttatásához) a helyi tűzoltók ígértek segítséget.

Dorog, 2023. február 1.

Dr. Surányi Gergely
kutatásvezető

Benedek Endre Barlangkutató és
Természetvédelmi Egyesület
(BEBTE)

Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület
2510 Dorog, Schmidt Sándor ltp. 36.3/15.

Tárgy: Jelentés a Kis-ötméteres-barlang
2022. évi kutatásáról

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága
Füri András igazgató részére

1121 Budapest, Költő u. 21.

Tisztelt Igazgató Úr!

Ezúton tájékoztatom, hogy a Kis-ötméteres-barlangban (kataszteri száma: 4851-27) 2022. évben kutatási tevékenységet nem végeztünk.

Dorog, 2023. február 1.

Benedek Endre Barlangkutató és
Természetvédelmi Egyesület
(BEBTE)

Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület
2510 Dorog, Schmidt Sándor ltp. 36.3/15.

Tárgy: Jelentés az Ősréteges-barlang
2022. évi kutatásáról

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága
Füri András igazgató részére

1121 Budapest, Költő u. 21.

Tisztelt Igazgató Úr!

Az Ősréteges-barlangban (kataszteri száma:4851-25) 2022. évben egy alkalommal tevékenykedtünk. Az alsó hasadék minimális szintű tágítása után jobban be lehetett nézni a folytatásba, amely sajnos nagyon elszűkül. Így a további bontást nem látjuk perspektivikusnak.

Dorog, 2023. február 1.

Benedek Endre Barlangkutató és
Természetvédelmi Egyesület
(BEBTE)